

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.
KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: Kéziratok és szakkérdések ::
 a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
 (Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
 :: II. emelet 213.) fogad el ::

**Szerkesztőség: Budapest,
 II., Herman Ottó-út 15. sz.**

**M. Kir. Halélettani és Szenny-
 víztisztító Kísérleti Állomás**

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.
 Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj. {
 Egész évre 12 pengő.
 Fél évre 6 pengő.
 Külföldre egész évre 16 pengő.
 Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

:: Verantwortlicher Redakteur: ::
 Dr EMIL UNGER.

:: Administration: Ungarischer ::
 Landes Fischerei Verein,
 BUDAPEST, V.,
 :: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. ::

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
 Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

**Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
 suchsstation für Fischerei-
 biologie und Abwässer-
 seitigung, Budapest,
 II., Herman Ottó-út 15. sz.**

TARTALOM: Hivatalos rész. — Kuttner Kálmán. F. — A haltermelés biológiai alapjai. Dr Unger Emil. — Társulatok—Egyesületek. Ujdonságok—Vegyesek — Irodalom—Könyvismertetés — Arjegyzések. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Amtlicher Teil — Die biologischen Grundlagen der Fischproduktion. — Gesellschaften und Vereine. — Literatur. — Vermischte Mitteilungen — Fischpreise. — Annoncen.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

59100/1936. szám.

VI. B.

Valamennyi vármegye alispánjának, törvényhatósági joggal felruházott város polgármesterének és Budapest székesfőváros Polgármesterének.

Értesítem ^{Alispán} Polgármester Urat, hogy az 1925. évi XLIII. t.-c. 10. §-ba gyökerező jogomnál fogva az 1936. évi általános halászati tilalmat, az ország összes nyíltvizeire megrövidítem és annak tartamát f. évi május hó 3-ától 30-ig terjedő 4 hétben állapítom meg. Így tehát egész április hóban valamint május hó 1, 2-án és 31-én szabad halászni.

E rendelkezésem alól kivételt képez:

1. A Duna, Dráva, Mura, Ipoly, Tisza (Holt Tisza), Fekete Körös, Maros folyóknak, a Kígyósérnek és egyéb kisebb vízfolyásoknak országhatárt alkotó szakasza, melyekre nézve az általános halászati tilalmat teljes egészében felfüggesztem,

2. a Velencei tó, melyre vonatkozólag az általános halászati tilalmat azzal a megszorítással függesztem fel, hogy a május hó 3-tól 30-ig terjedő tilalmi időszak alatt kizárólag csak síkvízen és húzóhálóval szabad halászni, minden más halászási mód tilos,

3. a Ferenc-csatorna, melyre nézve az általános halászati tilalmat teljes egészében felfüggesztem,

4. a Balatonra vonatkozó üzemtervszerű halászati tilalom április hó 1-től 30-ig tart.

Felhívom ^{Alispán} Polgármester Urat, hogy fentiekről a hatáskörébe tartozó halászati társulatokat, az illetékes főszolgabírákat, valamint a halászat ellenőrzésére hivatott összes közegeket haladéktalanul értesítse.

Budapest, 1936. április 9-én.

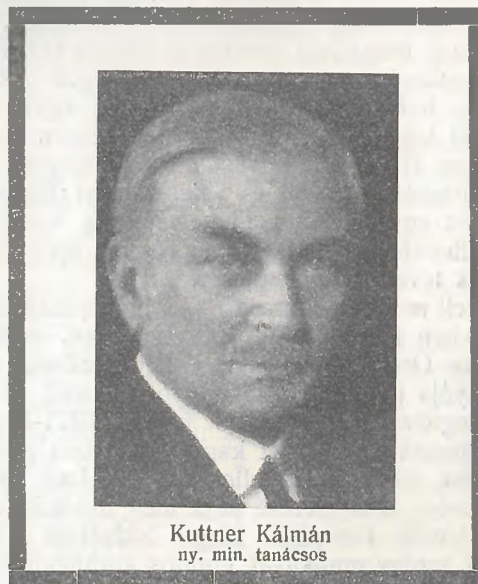
A miniszter rendeletéből:

Péchy s. k.
 miniszteri osztályfőnök.

Tárgy: Az 1936. évi általános halászati tilalmi idő megállapítása. —

Kuttner Kálmán †

1870—1936

Kuttner Kálmán
 ny. min. tanácsos

Szomorú kötelességet teljesítek, amikor emlékéit idézem a mi kedves jó barátunknak, aki olyan hirtelen itthagyt bennünket, hogy képtelenek vagyunk elhinni a szomorú valót. Néhány héttel ezelőtt még közöttünk járt szelíden mosolyogva, ott volt a halászat minden megmozdulásánál, s fanatikusan hitt ennek a gazdasági

ágnak fejlődésében, élénk szerepet játszott a Halászlati Egyesület életében, s ma már hiába várjuk üléseinket, tanácskozásainkon, nincs aki a lobogó szenvedélyeket csillapítsa, nincs aki a kirobbanó ellentéteket kiegyenlítsse. — Szinte káprázat, hogy eltemettük a legderekből, legszeretreméltóbb munkatársunkat.

Kuttner Kálmán Borosjenőn született, de már kisgyermek korában Budapestre került, ahol összes iskoláit végezte. A Markó-utcai gimnáziumot 1888-ban, a kir. József műegyetemet 1893-ban végezte, utána önkéntesi kötelezettségének tett eleget. Bárha édesatyja az Alföldi-fiumei vasútnál, később a Máv-nál állott alkalmazásban és a fiatal műegyetemi hallgató nyári szünideit vasúti gyakorlatban töltötte, a katonaságtól való elbocsátása után 1894-ben a fölművelésügyi minisztérium vízügyi mérnöki létszámának tagja lett.

Szeretreméltó kedélyének, úri gondolkodásának és becsületes felfogásának kialakulására nagy befolyással volt mindig előzékeny, udvarias és társaságkedvelő édesatyja és finom lelkű, de szigorú felfogású édesanyja, akik teljes odaadással és végtelen szeretettel, de okos szigorral irányították fiuk nevelését és fejlődését. A szülői háznál nyert kedves előzékenység és jó modor állandóan jellemezték őt.

Egyetemi hallgató korában tevékeny részt vett a Budai Tornaklub alapításában, melynek megerősödéséig hű támogatója volt.

Fiatal mérnök korában először a budapesti III. ker. kultúrmérnöki hivatalnál nyert beosztást, ahol 1894. november hó 17-én az első hivatali esküt letette. A kultúrmérnöki hivataloknál négy évig Tomka Emil és Kolossváry Ödön vezetése alatt dolgozott, majd 1899-ben átkerült az Országos Halászlati Felügyelőséghez, ahol hajlamainak megfelelő beosztásban további egész szolgálatát töltötte.

Ebben az új munkakörében, új csapáson haladó hivatalban Landgraf János és Répássy Miklós mellé került, akik mint a magyar halászlát megteremtői hatalmas szervezőképességgel olthatlan munkabírással egyengették azt a rögös utat, amely a külföld példáját is messze túlhaladva, a mai magas fejlődési fokhoz vezetett.

A lázas munkából derekasan kivette részét. A halászlati társulatok szervezése, tevékenységük irányítása, a közvizek halállományának gondozása egyik legfőbb feladatkörét képezte. Ugyanakkor tevékenyen működött az Országos Halászlati Egyesületben, amelynek évtizedeken át pénztárosa volt és választmányi tagja mindhaláláig. Az egyesület anyagi helyzetének rendezettsége az ő fáradozatlan, lelkiismeretes és az aprólékosáig szorgalmas tevékenységét dicséri.

Igy telt munkában az idő. — Munkájának elismerésül 1899-ben kir. mérnök, 1909-ben min. osztálytanácsos és az Országos Halászlati Felügyelőség vezetője lett. — Pályája inentől kezdve gyorsan ívelt fel a tisztviselői ranglétra legmagasabb fokáig. 1921-ben a halászlati ügyosztály vezetését kapja. 1924-ben a min. tanácsosi cím, 1925-ben a jelleg és 1926-ban valóságos min. tanácsosi állás elérése adja meg munkás életének jól megérdemelt koronáját. Magas állásában a halászlát fejlesztését serény munkával, gondos körültekintéssel vezette, 1929. év végen bekövetkezett nyugalomba vonulásáig.

Pályája elején 1896-ban nőül vette kolgyári Császár Ilonát, akivel még egyetemi hallgató korában ismerkedett meg és társaságbeli találkozásai olyan vonzalommá fejlődtek, amely az oltárhoz és a sírig hű, példás családi élethez vezetett.

Egymást követték az évek, közben leviharzott a világháború, amelyből a polgári kötelességteljesítés terén oly nagy részt vett ki, hogy súlyos betegség támadta meg gyengédebb szervezetét, melyet a hazafiúi bánat és a fokozott munka mérhetetlenül aláásott. Remegnie kellett egyetlen fia életéért, aki vitézül végigharcolta a háborút és az orosz hadifogságból szüleinek aggodalomban és gyötrődésben töltött hónapjai és évei után végre a szülői házba visszatért. Ki tudja, hogy a szülői megpróbáltatás és a fájdalom mérhetlen tengere nem ásta-e alá már akkor oly mélyen szervezetét, hogy korai elmúlásának okát ebben is kereshetjük?

Az kétségtelen, hogy a háború tartama alatt kifejtett buzgó szolgálata elismerésül 1918-ban a II. oszt. polgári hadi érdemrendet kapta, ami az átlagon túl kifejtett munkásságát és a polgári társadalomban teljesített érdemes tevékenységét jutalmazta.

A háború utáni véres forradalom, a kommunizmus, a gazdasági válság és az ország összeomlása őt is lesújtotta, de erős lélekkel állta a csapásokat úgy a magán, mint a hivatalos életben.

Mint ember a legszeretreméltóbb egyéniség volt, aki környezetét a legkedvesebb módon tudta lefegyverezni. Ellensége nem volt, mert mindenkit leszerelt közvetlen lebilincselő modorával, barátai azonban annál többen, mert aki közelébe jutott, iparkodott a vele való érintkezést továbbra is fenntartani. A baráti összejövetelek, vendégszerető úri házánál felejthetetlenek maradnak azok számára, akiknek ebben részük volt.

Nyugalomba vonulása utáni éveit leginkább családjának szentelte, csak a Halászlati Egyesület volt az, amelynek munkájában továbbra is tevékeny részt vett.

Boldogan figyelte fiának szépen fejlődő pályáját, rajongó szeretettel ölelte magához bájos unokáit, zavartalan boldogságban és — úgy látszott — friss egészségben sok éven át fogja apró örömeik között, családi és baráti körben harmónikus életét eltölteni.

Sajnos, nem így következett be. — Alattomos kór támadta meg, amelynek négy héten át tartó ostromát szíve nem bírta el s amikor már mind azt hittük, hogy a lassú javulás útjára lépett, szívgyöngeség állott be, amellyel szemben az orvosi tudomány tehetetlen volt. — Március hó 4-én reggel 7 órakor csendesen elhúnyt.

A gondviselés megváltozhatlan végzéseit, sajnós, megváltoztatni nem tudjuk. — Bele kell nyugodnunk, hogy nem látjuk az ő barátságos, mosolygós arcát, nem halljuk az ő mindig bizakodó, az elesetteket talpraállító beszédét.

Órizzük emlékét kegyelettel és szolgáljon az ő élete például mindannyiunknak, hogyan kell becsületesen élni és az igaz ügyet híven és önzetlenül szolgálni. — F.

A haltermelés biológiai alapjai.

Irta: Unger Emil dr.

(Előadta a februári halászlati tanfolyamon.)

Minden állatnak s az embernek is a tápláléka, amelyet bizonyos idő alatt elfogyaszt, élettani értelemben két részre és pedig leggyakrabban két egymástól különböző mennyiséget képviselő részre oszlik. Az egyik rész csupán már a meglévő élő testsúly fenntartására szükséges, míg a másik rész a test növesztésére, súlyának gyarapítására szolgál. Az első és nélkülözhetetlen részt fenntartótápláléknak, a második részt pedig növesztőtápláléknak vagy talán helyesebben gyarapítótápláléknak nevezhetjük.

A hal életébe igen nehezen tudhatnánk csak magunkat beleképzelni, s ezért először vizsgáljuk inkább ebből a szempontból önmagunkat, hiszen az említett táplálkozás-élettani törvény mireánk emberekre is érvényes, csakúgy, mint valamennyi állatra.

Gondolkozzunk kissé egy hetvenkétéves embernek egész életében elfogyasztott táplálékára, annak súlyban hozzávetőlegesen megbecsülhető összes mennyiségére. Az ember naponta testsúlyának kb. $\frac{1}{30}$ részét veszi fel táplálkozás közben. Ha most meggondoljuk, hogy ez a bizonyos ember születésétől kezdve élete első harmadának végéig — kb. 24 éves koráig — eléri a teljes nagyságát, mondjuk 175 cm magasságot és normális testsúlyát, pl. 75 kg-ot miközben ugyanezen idő alatt elfogyasztotta élete összes táplálékának egy harmadát, akkor nem nagyot tévedünk. Élete második harmadában, 24 éves korától 48 éves koráig, körülbelül ugyanannyi táplálékot fogyaszt el. Ettől már nem növekedik semmit, de folyton dolgozik, s fenntartja testsúlyát. Ugyanez történik élete harmadik harmadában, 48 éves korától 72 éves koráig, amikor joggal mondhatja, hogy kenyere javát megette, amely kenyérnek és minden egyéb tápláléknak két harmadrésztől egyetlen centimétert sem nőtt és talán egyetlen kilóval sem gyarapodott, csak fenntartotta magát és dolgozott és többé-kevésbé örült az életnek és csalódott is benne, mert sokat tapasztalhatott. A hetvenkét éves ember összes táplálékának legalább két harmadrésze tehát bizonyosan csak fenntartótáplálék, de az élete első harmadában elfogyasztott táplálék rész, amitől csecsemőből felnövekedett, szintén nem volt teljes egészében növesztésre fordítható, mert hiszen akkor is kellett a növekedésben levő test mindenkorai súlyának fenntartására, a gyermekkori tevékenységre, játékra, tanulásra, testgyakorlásra, de még alvás közben is az életműködések meg nem szűnő folyamatainak fenntartására, az emésztésre, a szív, a légzőszervek izommunkájára fenntartótáplálék is, csak kevesebb, mint később, a meglett korban.

Egyelőre annyit jegyezzünk meg most már nemcsak az emberre, hanem az állatokra, s különösen a halakra is gondo va, hogy ezek mind, amennyiben normális életkort érnek el, táplálékuknak nagyobbik részét fogyasztják el anélkül, hogy ettől súlyuk gyarapodhatnék.

Mindazonáltal az ember és az állat között, jól tudjuk, át nem hidalható különbségek vannak a táplálék értékesítése tekintetében sőt igen nagyok ezek a különbségek még a magasabbrendű háziállatok és a halak között is. Az ember munkája akkor a legértékesebb a társadalomra, a közösségre, amikor már nem növekedik, meglett korában. A fontosabb háziállatok egy része is akkor végez értékes munkát a gazdának, mikor már nem növekedik, sőt súlyban sem gyarapszik. (Ló, igazvónó ökr.)

A halról ez nem mondható. Ez a halásznak és a tógazdának csak addig termel értéket, amíg növekedik, és súlyban gyarapszik, ha most eltekintünk attól, hogy mint tenyészhal, ivartermékeinek kiürítésével akkor is értéket termel bizonyos értelemben, midőn idősebb korában már talán nem növekedik, de rengeteg sok utódról, az új generációk egész soráról tud még mindig évenként gondoskodni. A hal roppant szapora a magasabbrendű gerinces állatokhoz képest, de éppen ezért az ivadékokról való gondoskodás szempontjából még kevésbé van szükség minden egyes halegyénre, mint a szárazföldi haszonállatoknál. A tógazdaságban ezt a feladatot elvégzi néhány darab jól kiválasztott apa, és anyahal, a többinek az ivása egyáltalán nem kívánatos, sőt egyenesen káros a tógazdaságban. Hangsúlyozottan mondtam,

hogy a hal időskorában, pl. a ponty ivarérettségének elérése után 8—10 év múlva talán már nem is növekedik. Ez azonban éppen nem bizonyos. Éppen egyik legjellemzőbb tulajdonságuk a halaknak, különösen a mi legfontosabb halunknak: a pontynak is, hogy nincsen a fajukra vagy fajtájukra határozottan jellemző nagyságuk, mint ahogyan van ilyen jellemző nagyságuk a magasabbrendű gerinces állatok fajainak, illetve fajtáinak, amely nagyságukat ivarérettségük, vagy helyesebben tenyészérettségük idejére érik el, de azután hossz méretben már nem növekednek, legfeljebb csak meghízhatnak. A halaknak megvan ugyan szintén az ivarérettség elérésére szükséges jellegzetes életkoruk, amely ugyanazon faj esetén ugyanazon éghajlat alatt nagyjából állandónak tekinthető, de az is jellemző tulajdonságuk, hogy az ivarérettség nem szab határt a hosszirányú növekedésüknek, különösen nem azon fajoknál, melyek a hosszú életű halak közé sorolhatók, aminő a ponty is. A négyéves ponty tenyészérett, de még évek hosszú során át nemcsak hízhat, nemcsak gyarapodhat súlyban, de igen jelentékenyen növekedhet hosszúságban is, ha a szükséges fenntartótáplálék mennyiségén felül még növekedést is lehetővé tevő növesztőtáplálék felvételére is van alkalm, szóval, ha kedvező életviszonyok között élhet. Ámde minél nagyobb egy ilyen öreg hal, annál nehezebbé válik számára az, hogy a fenntartótáplálékán felüli mennyiségű táplálékot tudjon magának megszerezni. Innen az a jól ismert tény, hogy az öreg halak már csak igen lassan nőnek és gyarapodnak, a fiatalok pedig sokkal gyorsabban tudnak növekedni, még aránylag kedvezőtlen körülmények között is.

Még egy igen fontos különbség van a halak és a melegvérű állatok között, szintén a fenntartótáplálék szempontjából. A halak hőmérséklete a környezet hőfokától tehát a víz hőfokától függ, amelyben élnek. Fenntartótáplálékszükségletük ennek következtében a kémiai reakciósebességre vonatkozó vant'Hoff törvény szerint ingadozik, kb. olyképen, hogy 10 C-szal való hőmérsékletemelkedésre a fenntartótáplálék mennyiség-szükséglet megkétszereződik.

A fenntartótáplálékszükséglet természetesen a halak esetében éppen úgy, mint a melegvérű magasabbrendű állatoknál is függ az állat által végzett munkától, erőki-fejtéstől is. A nyugalomban levő állatnak sokkal kisebb a fenntartótáplálékszükséglete, mint a mozgásban levőé. A nyugalomban telelő hal fenntartótáplálékszükséglete azonban a fentiek szerint igen erősen különböző, az szerint, hogy milyen meleg az a víz, melyben tartózkodik. Ha a fenntartótáplálékszükségletét nem képes megszerezni, akkor minden állat, a hal is saját élő állományának fogyasztásával, lesóványodásával reagál.

Zuntz, Knauthe, Cronheim és Lindstedt vizsgálatai már több, mint 30 esztendővel ezelőtt kiderítették, hogy a halak energiaszükséglete elsősorban a hőmérséklettől függ. Az is kiderült már akkor, hogy a halak energiaszükségletére is érvényes a Rubner-féle törvény, mely először melegvérű állatok energiaszükségletére vonatkozólag állapítja meg, hogy az energiaszükséglet az állatoknak nem a súlyával, hanem a testük felületével arányosan növekedik. Ezek a régebbi, halrespirációs kísérletek kimutatták, hogy az energiaszükséglet különféle halfajokra különböző és fajok szerint jellegzetesen változó. Az összes energiaszükségletre vonatkozó régebbi kutatásokból kiderült végül az is, hogy a táplálékfelvétel az energiaszükségletet növeli. Ezért Knauthe kísérleteket végzett a respirációs készülékkel éhező halakkal is, hogy a fenntartótáplálékszükséglet minimális mennyiségét ilyen közvetett

úton megállapítható. Az energiaszükségletet kalóriákban kell kifejezni. (1 kilogrammkalória az a hőmennyiség, mely arra szükséges, hogy 1 kg víz hőfokát 1 C fokkal növeljük. Ennek az egységnek az ezredrésze a grammkalória.) Ugyancsak kalóriákban szokás kifejezni a különféle tápláléanyagok energia-értékét is, éppúgy, mint a tüzelőanyagokban rejlő energiakészletet is. A fenntartótáplálék tehát az összes energiaszükséglet egy része és kalóriákban is kifejezhető.

E régebbi halélettani kísérletek kiegészítésére irányultak a Grimalski által a múlt év folyamán közölt kísérletek, melyeket a bajor biológiai kísérleti állomás, Münchenben végzett, egyenesen azzal a célkitűzéssel, hogy a pontyok fenntartótáplálékszükségletét különféle viszonyok mellett megállapítsa. Valószínűleg az angol Daves 1930. ban közölt kísérletei ösztönözték erre, aki egy félszegűszo halnak a *pleuronectes platessa*-nak fenntartótáplálékszükségletét igyekezett egyszerű módon megállapítani. Daves úgy járt el, hogy a félszegűszoakat dróthálóval ellátott ládába helyezve és a ládában mindenkor igen pontosan lemért kagylótáplálékkal ellátva a tengerbe süllyesztve tartotta. Időnkint kiemelte onnan a kísérleti berendezést, s az esetleg még el nem fogyasztott táplálékot újra megmérte, s így állapította meg, hogy halai valóban mennyit fogyasztottak. Ha a táplálék mennyiséget sikerült úgy szabályozni, hogy a halak súlya a kísérlet kezdetén és végén ugyanaz maradjon, akkor a valóban elfogyasztott táplálék, elosztva a kísérleti napok számával, a 24 óra alatti fenntartótáplálékszükséglettel azonos, természetesen csak a kísérlet alatt uralkodott viszonyok mellett. Daves azt találta, hogy 42 g súlyú félszegűszo teljes fenntartótáplálékszükséglete testsúlyának 0.17—0.19 %-a, a 24.3 g súlyú ikrásé pedig testsúlyának 0.16—0.20 %-a. A félszegűszo halak igen alkalmasnak látszanak lomha életmódjukra való tekintettel az ilyen kísérletre, melyben azonban igen sok a hibaforrás, mert az el nem fogyasztott táplálék visszamérése a vízzel való átitatás és kilugozás miatt nem nagyon megbízható számadatokat nyújthat a valóságban elfogyasztott táplálék mennyiségek meghatározására, másrészt pedig a dróthálós ládába a tengeri plankton is bejuthatott ismeretlen mennyiségben és a halak táplálékának részbeni kiegészítésére szolgálhatott.

Grimalski egészen más utat-módot választott kísérletei keresztülvitelére. A természetes viszonyok alkalmazásáról lemondott, mert hiszen a ponty esetében, mely tavi hal, ez egyáltalán nem látszott célravezetőnek. A tóban ugyanis egyáltalán nem lehetett volna kizárni az ismeretlen mennyiségű természetes táplálék fogyasztásának lehetőségét. De nem sikerülhetett volna a hőmérséklet állandósítása sem hosszabb ideig, ami pedig a fentebbiek szerint elsőrendű követelmény a fenntartótáplálék halak esetében való meghatározásánál. Az aquáriumhoz folyamodott tehát, ahol viszont más hibaforrásokkal kell számolni. Legfontosabb hibaforrás talán itt a pontynak, egy a természetben meglehetősen mozgékony halfajnak szűk térbe való belekényszerítése, és az u. n. tértényező kedvezőtlen hatása az aquáriumban. E hátrányok mellett azonban megbecsülhetetlen előnynek látszott az állandó hőmérséklet biztosításának lehetősége és a felvett táplálék ellenőrzésének kifogástalansága, hiszen a kísérleti halak az aquáriumban folyton szem előtt vannak.

Nagyon érdekes Grimalskinak az a megfigyelése, hogy kísérleti pontyai még egy fok hőmérséklet változásra is erősen reagáltak a táplálékfelvételnél. Grimalski a

hőmérséklet szerint három csoportba osztva végezte kísérleteit: 10, 15 és 20 C fok környezetében, hogy a hőmérséklet befolyását a fenntartótáplálékszükségletre lehetőleg pontosan megállapítható. Az alacsonyabb hőfokot állandó folyóvízhűtéssel, a magasabbat állandó villamos fűtéssel sikerült annyira fenntartani, hogy úgyszólván csak tizedfokokkal tért el a pontos hőmérsékletektől.

Kísérleti állatokként Grimalski wienlbachi két és egynyaras fiatal ivadékokat, tükrös és pikkelyes pontyokat is használt. Bár halakat a kívánt nagyságokban és minőségben a kísérleti tógazdaság mindenkor tetszés szerinti mennyiségekben tudott rendelkezésére bocsátani, mégis, mint írja — a halakkal rendkívül nagy nehézségei voltak. A kísérletek egyes csoportjaira előnyösnek látszott egyforma nagyságú halakat alkalmazni. Mégis gyakran kénytelen volt ettől eltekinteni és ugyanazon kísérlethez különböző nagyságú halakat venni, mert az egyenlő nagyságúak között sokszor voltak olya-nok, melyek nem akartak enni. Kétnyaras, normális nagyságú 50—60 dekás példányokat nem is tudott egyáltalán használni, mert ezek az aquáriumban igen rossz-szul vagy egyáltalán nem ettek, ezért kénytelen volt 10—20 dekás kétnyarasokat használni.

Táplálékkul friss tengeri halhúst, sárgavirágú csillagfűrt- és kukoricadarát alkalmazott, hétféle változatban illetve tisztán és különféle keverékben, a következőképpen:

1. halhús,
2. kétharmadrész hús, egy harmadrész csillagfűrt,
3. egyharmadr. „ két „ „
4. egyhatodr. „ öt hatodrész „
5. csillagfűrt
6. félrész hús, félrész kukorica
7. egyhatodrész „ öthatodrész kukorica.

A csökkenő húsmennyiségekkel a különféle keverékekben azt akarta megállapítani Grimalski, hogy a növényi táplálék emészthetőségét miként befolyásolja a halhús hozzáadása.

A kísérletek természete szerint rendkívül fontos volt a halaknak és a takarmányoknak a mérése. A részletekre itt nem terjeszkedhetünk ki, csupán annyit jegyzünk meg, hogy a pontosan két naponként megmért halaknak olyan takarmányadagokat adtak, hogy azok súlya állandó maradjon. Ha gyarapodtak, akkor az adagokat csökkentették, ha fogytak, akkor a porciókat emelték. Ha a kísérletek folyamán sikerült 2—3 héten át bizonyos takarmányadagokkal a testsúlynak közelítő állandóságát biztosítani, akkor az elfogyasztott összes táplálékot elosztva a napok számával, melyek alatt a súly állandónak bizonyult, ezt az eredményt a fenntartótáplálékszükségletnek tekintette. A kísérletekhez használt halak eleinte mind fogytak, mindaddig, míg az aquáriumi élethez hozzá nem szoktak. Ez a szoktatási idő, mely a tulajdonképpeni kísérleteket megelőzte, a fiatalabb pontyoknál rövidebb, az idősebbeknél hosszab ideig tartott. A kétnyarasoknak 42 napra volt szükségük erre. Ebből az első 16 nap alatt súlyuk 2, 2%-át veszítették el, az eredeti súlyukat pedig csak további 26 nap alatt nyerték lassan vissza, s csak ekkor kezdődhetett meg a tulajdonképpeni kísérlet.

Grimalski kísérleti eredményeiből csupán néhány olyan adatot ismertettek, melyek a két- és az egynyaras pontyok fenntartótáplálékának a hal testsúlya százaléká-

ban kifejezett mennyiségét adják, háromféle takarmány-nyal illetve takarmánykeverékkel és háromféle hőfok mellett, 24 órára átszámítva.

A) Kétnyaras pontyok (súlyuk: 103—488 g.)

Fenntartótáplálék a halegyedek súlya %/ó-ában:

10 C foknál	$\left\{ \begin{array}{l} a) 1.05 \\ b) 0.75 \\ c) 0.79 \end{array} \right.$
15 C foknál	
20 C foknál	

B) Egynyaras pontyok (súlyuk: 25—39 g.)

Fenntartótáplálék a halegyedek súlya %/ó-ában:

10 C foknál	$\left\{ \begin{array}{l} a) 2.09 \\ b) 1.78 \\ c) 1.31 \end{array} \right.$
15 C foknál	
20 C foknál	

Jegyzet: a) tiszta halhús
 b) $\frac{2}{3}$ hús, $\frac{1}{3}$ csillagfürt
 c) $\frac{1}{3}$ hús, $\frac{2}{3}$ csillagfürt.

A fentebbi és a nem közölt összes többi adatokból is látható, hogy 1. a hőmérséklet emelkedésével a fenntartótáplálékszükséglet nagyon jelentékenyen emelkedik, tíz fok emelkedésnél kétszeres, sőt gyakran háromszoros szükséglet mutatkozik, 2. hogy a nem kevert táplálékból több kellett mint a keverékek etetése alkalmával, és pedig megállapítást nyert az is, hogy sem a hús sem a csillagfürt egymagában nem előnyös táplálék, mert egyikőtől sem növekedtek a pontyok, csak a keverékekkel lehetett azoknál növekedést elérni, mely növekedés annál nagyobbfokú volt, minél több volt a keverékben az állati eredetű táplálék. 3. Megállapítható volt kísérletileg az is, hogy a kétnyaras pontyok fenntartótáplálékszükséglete aránylag kisebb, mint az egynyarasoké, mert a szükséglet a Rubner-törvény szerint a testnek nem a súlyával, hanem a felületével arányos. A kis halak testfelülete pedig nagyobb aránylag mint a nagyobb halaké. Grimalski szerint a kétnyaras pontyok fenntartótáplálékszükséglete úgy aránylik az egynyarasokéhoz, mint 1 : 1,6, ha a hőfok 10° C volt. 20 C foknál ez az arány 1 : 1,5. Még sokkal nagyobb a fenntartótáplálékszükséglete a zsenge pontyivadéknak, természetesen mindezt a testsúly százalékában kifejezve kell érteni, tehát viszonylagosan, mert az apró ponty-egyén fenntartótáplálékszükséglete természetesen sokkalta kisebb, mint egy nagy pontyé, mely utóbbi egymagában tízszer annyit is igényelhet, mint egy egynyaras ivadék.

Értsük meg ezt a fontos törvényszerűséget egy egyszerű példából: Száz darab egydekás pontyivadék egyenlő súlyú egy darab egykilós nagy kétnyaras ponttyal. De a száz darab egydekás pontynak nagyobb a testfelülete, négyzetcentiméterekben megállapítva (ha mind a száz darabét összeadjuk!) mint az egy darab egykilós pontynak a test felülete, s ezért a száz darab egydekás ivadék együttes fenntartótáplálékszükséglete is jóval nagyobb, mint az egy darab egykilósé. A száz

darab, összesen egy kilót nyomó pontyivadék azonban összehasonlíthatatlanul könnyebben szerzi meg ezt a nagyobb táplálékszükségletét mint az egy darab egykilós ponty, mert e munkát száz szájjal végzi, míg a másik csak egygyel! Bármennyivel hatalmasabb erőki-fejtésre legyen is képes a nagy ponty, a száz kicsi száz önálló szervezet, mely tökéletesen fel van szerelve mind ugyanazokkal az érzékszervekkel, izmokkal, emésztőszervekkel és minden egyébvel, ami a táplálék fölku-tatására, bekebelezésére és feldolgozására szükséges és egyszerre száz különböző helyen végezheti ezt a munkáját, míg a nagy ponty csak egy helyen lehet egy-szerre . . . Ez az oka annak, hogy a már nagyra megnöött hal mindig nehezebben tudja a fenntartótáplálékán felüli tehát az u. n. növesztőtáplálékát megszerezni, bár növekedését nem veszíti el, s ha a viszonyok kedvezők, mind lassabban bár, de azért mégis növekedhet. Hogy mikor áll be az a helyzet, amidőn valamely öreg hal, pl ponty már azért nem gazdaságos a vízben, mert az általa szükségelt fenntartótáplálék rész a nö-vesztőtáplálék részhez viszonyítva túlságosan nagy, ez függ a hal fajtájától, egyéni tulajdonságaitól, a víz termőerejétől, a benne levő halnépesség sűrűségétől, a megállapítása tehát csak konkrét esetekre volna lehet-séges; ámde a nehézségek olyan nagyok az ilyenfajta vizsgálatoknál, hogy a kérdést tudományos módszerek-kel eddig még nem vizsgálták. Bizonyos azonban, hogy a fenntartótáplálék túlnyomó volta miatt az öreg halak tartása a vizekben előbb utóbb haszontalanná válik. Fiatal, 100 g-os pisztráng esetében Schäperclaus szerint feltehetjük, hogy a fenntartótáplálék úgy viszonylik a nö-vesztőtáplálékhoz, mint 3 : 1-hez; a 100 g-os pisztráng testfelülete 2154 qdm, Energiaszükséglete 15 C foknál éhező állapotban óránként Lindstedt szerint 60 gcal. Naponként 1.44 kcal, az 1 qdm felületegységre. A száz grammos pisztráng testfelülete az $O = 10 p^{2/3}$ képlet szerint a fenti területet adja ki. Energiaszükséglete tehát $E = 2.154 \times 1.44 \text{ kcal.} = 3.1 \text{ kcal.}$ naponta. Lindstedt szerint azonban táplálékfelvétel esetén erre a munkára és az emésztésre 25% energiaszükséglet többletként hozzáadandó. Táplálkozás esetén tehát a fenntartótápláléknak annyinak kell lennie, amennyi $3.1 + 0.78 = 3.88 \text{ kcal.}$ -át adhat naponta. Egy negyedrészt többlet a növesztőtáplálékra még 0.97 kcal naponta. $3.88 + 0.97 = 4.85 \text{ kcal.}$ naponta. Mivel azonban König elemzése szerint 1 g. tengeri halhús vagy melegvérű állat húsa 1 kcal. kihasználható hőenergiát jelent, a 100 g-os szivárványos pisztrángnak naponta kb. 5 g. húst kell fogyasztania, hogy ne csak fenntartótáplálékszükséglete legyen fedezve, hanem normális növekedése is biztosítva legyen. A gyakorlat meg is erősíti ezeket az adatokat, mert tapasztalat szerint valóban a pisztrángnak a meglevő testsúlya 5%-át kell naponta adagolni, hogy tengeri halhússal táplálva piaci áruvá felneveljük.

A pontyra vonatkozólag külföldön a kísérletek még mindig nem jártak kifogástalanul megbízható eredménnyel és folyamatban vannak, s tán helyesebben azt mondhatnánk, hogy előkészületek alatt állanak. Wunder professzor Breslauban, saját egyik legújabb cikke szerint már két év óta készíti elő ezeket a kísérleteket a ponty fenntartótáplálékszükségletének és általában anyagcsereviszonyainak megbízható megállapítására. Két évig tartottak ezek az előkészületek, mert óriási nehézségekkel kellett megküzdenie, hogy az aquáriumokban megfelelő életviszonyokat lehessen a pontyoknak biztosítani.

* * *

A következőkben az ökológia, a halászati természetudományos gazdaságtan köréből óhajtom azokat a kutatásokat alapvonalakban megismertetni, melyek a haltermelésben a halak, főleg a ponty és a tápláléka egymáshoz való viszonyának törvényszerűségére vonatkoznak. Az egyik alapvető kérdés a hal és a haltáplálék egymáshoz való viszonya, a másik a halmélességeknek, az ugyanazon fajhoz tartozó és együtt élő halegyének egymáshoz és a táplálékhoz való viszonya, különös tekintettel a halász, a haltenyésztő céljaira és gazdasági érdekeire. A legérdekesebb és leggyümölcsözőbb kutatások voltak ezek az elmúlt évtizedben, az utolsó tanfolyamunk megtartása óta.

Ezek az ökológiai kérdések olyanok, hogy megértésükhöz valósággal bele kell képzelni magunkat a hal helyzetébe. Hogy ezt megkönnyítsem, próbáljuk meg úgy tekinteni a helyzetet, először, mintha a tóban csak egyetlen egy darab ponty lenne, melynek az ott termő és jelenlevő természetes táplálékból meg kell élnie. A táplálótérület, a ponty legelője, a partoktól határolt terület a maga teljességében rendelkezésére áll ennek az egyetlen egy pontynak, melynek gazdasági viszonyaiba most beleképzelni próbáljuk magunkat. Némileg hasonló a helyzete ahhoz, aminő egy emberé volna, akit egy bizonyos zárt területre helyeznének el, ahonnan nem távozhata, amit manapság elég jól el tudunk képzelni majdnem mindnyájan szabadságkedvelő emberek, akik nem tudunk többé kedvünkre barangolni az országhatárokon keresztül-kasul ebben az autarchiás, áthághatatlanra tett falakkal körülvett, valutatilalmas világban. Gondoljunk most arra, hogy egy gondviselő úgy biztosítaná megélhetésünket, hogy egy pázsitos elkerített parkban előzetesen eldugdosott volna a fűbe számunkra minden rendszer nélkül, de jobbára mégis egyenletesen elosztva konzervdobozokban annyi élelmiszert, kellő változatosságban, amennyi egy esztendei megélhetésünkre elegendő, nekünk csak meg kell azokat keresnünk. Ha ez az évi szükséglet, amint mondtam, csupán egy nem nagy területű parkban, mondjuk öt holdon lenne szétszórva a fűben, akkor semmi baj nem érné az ilyen rabságra ítélt emberünket. Kényelmesen, minden nap, hosszabb rövidebb keresgélés után ráakadna a szükséges élelmére, melyet elfogyasztva, aznap már semmi dolga nem lenne. Legfeljebb az év végére lenne a helyzete már nehéz, mikor az elszórt táplálékát már ő maga annyira megritkította a területen, hogy bizony így némely napon, ha nem lenne szerencséje a keresésben, tán koplalna is. Ámde ura jótékonyan gondoskodnék arról, hogy ez be ne következék, az általa elfogyasztott konzervdobozok helyett titokban mindig annyit rakna le a területen más és más pontokon naponta, amennyit előző napon elfogyasztott. Hasonló lenne a helyzet a bibliai égi mannához, melyből nem volt szabad annyit szedni, hogy másnapra eltegyenek belőle, mert akkor megromlott a maradék és hasznavehetetlenné vált büntetésből, de nem is kellett, mert minden nap lehetett eleget szedni a pusztában. Szóval a jótékony gondviselés mindig fenntartaná a területen az eredeti tápláléksűrűséget. Ezzel el is jutottunk az első, igen fontos fogalomhoz, a tápláléksűrűség fogalmához, melynek fokozatai vannak és lehetnek is számtalanok. Mert pl az imént képzelte öt holdas parkban az évi tápláléksűrűséglet egy ember részére széjjelészórva és a fogyasztás arányában folyton kipótolvá nemcsak lehetővé tenné emberünk megélhetését, hanem, mint Demoll mondja, még valószínűleg pocakot is ereszthetne. De képzeljük most el azt, hogy az emberünket nem egy kis park-

ban, hanem az egész Hortobágyi pusztán széjjelészórt konzervdobozokkal való táplálkozásra ítélné a gondviselés, amely erre a sok ezer holdas területre szórná széjjel az évi szükségletét, hogy azt ott megkeresve megéljen belőle! Ugyanannyit szórna el ott is egy zárt de nagy területen, ahol emberünk élvezhetne a parkhoz képest igen nagy szabadságot, abban a biztos tudatban, hogy tápláléksűrűsége ott valóban jelen van. Ez azonban számára mégis a biztos éhhalált jelentené, mert olyan ritka lenne itt a táplálék eloszlása, sűrűsége, annyit kellene bolyongania, hogy az elszórt konzervdobozok közül csak egyet is megtaláljon, hogy csaknem bizonyosan igen rövid időn belül erőtlennül roskadna össze. Ugyebár a két véglet között számtalan fokozat képzelhető el a tápláléksűrűsége, mely alatt a terület-egységen pillanatnyilag jelenlevő táplálékmennyiséget értjük a halászati termelőstanban. Világos lesz ezek után, hogy a pontynak a darabsúlygyarapodása a tápláléksűrűség fokától függ. Az emberre vonatkoztatott első példában: a parkban az egy holdon, pillanatnyilag jelenlevő táplálékmennyiség az évi szükséglet egy ötöde, a második példában pedig a Hortobágyon egy holdon a táplálékmennyiség tehát a tápláléksűrűség nem fedezi a félnapra való szükségletet sem. Megkeresése pedig egy ember munkateljesítőképességét annyira meghaladja, hogy képzelhetbi helyzete reménytelen lenne. Mondanom sem kell talán, hogy a hortobágyi példa annyira groteszk, hogy ilyen a valóságban halra vonatkoztatva a természetes vizekben nem létezik. Nincsen olyan rossz termőképességű víz, nincsen olyan alacsony fokú tápláléksűrűség, melyben egy, sőt egynél sokkal több ponty meg ne tudna élni. Bármilyen rossz termőereje legyen is valamely természetes víznek, abban nem egy, hanem több hal, sőt igen sok hal meg tud élni, de az valóság, hogy a mindenkori tápláléksűrűség szabja meg a vizekben a halak darabsúlygyarapodását, s ez szabja meg a halaknak rendkívül bámulatos alkalmazkodóképessége szerint a fenntartótápláléksűrűségletüket is, melyet rossz viszonyok, csekély tápláléksűrűség esetén a minimumra tudnak redukálni, anélkül hogy elpusztulnának. A valóság megértése végett gondoljunk meg most, hogy ha nincs is a természetben a halakra vonatkoztatva olyan példa, mint ez előbbi groteszk túlzás: a hortobágyi éhhalálra ítélt emberé volt, azért némileg hasonló, igen alacsony fokú tápláléksűrűséget valóban ismerünk. Gondoljunk most egy olyan vízre, amely csekély termőerővel bír, de egyben igen sűrű a halmélessége. Ebben az esetben a táplálékosztási verseny, mely az azonos fajhoz tartozó egyének között a legerősebb, olyan állapotot teremthet a vízben, mely az egy-egy halra eső tápláléksűrűséget minimálissá teszi és megszerzését igen keservessé. Ez az állapot a sűrű halmélességet csak azért nem pusztítja el éhínségben, mert csodálatos, a magasabbrendű állatoknál lehetetlen alkalmazkodóképességgel bír. Az ilyen túlnépesedett vízben az azonos fajú halaknak egy-egy darabjára bámulatosan csekély mennyiségű táplálék jut, annyira, hogy törpékké kell csökvényesedniök, s esetleg csak négy-hét esztendő alatt érhetik el a normális tápláléksűrűséggel bíró vízben élő egynyaras pontyok darabsúlyát, s emellett mégis egészségesek, minden élettevékenységet kifejtenek, mely az egyének és a faj fennmaradására szükséges. Ivarérettségüket is elérik rendszeren, csak az a különbség ebben a tekintetben normális növényi fajrokonaikkal összehasonlítva őket, hogy csekély testnagyságuknak megfelelően csekély számú az ikrájuk (illetve kevés a tejük) is.

(Folytatása következik.)

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK

Az Országos Halászlati Egyesület választmánya f. évi március hó 3-án ülést tartott, melyen Tomcsányi V. Pál elnöklete alatt jelen voltak: dr Csörgéy Titusz, dr Lukács Károly, dr Paluzsa László, dr Schulmann Emil, ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok, Fischer Frigyes igazgató és vitéz Illésy Zoltán titkár.

Távollétüket kimentették: Répássy Miklós, vitéz báró Szurmay Sándor alelnökök, Corchus Zoltán, Hirsch Géza, dr Iklódy-Szabó János, dr Kovács Vilmos, Purgly Pál, Stieber Antal és id. Zimmer Ferenc választmányi tagok.

Elnök napirend előtt jelentést tesz arról a szomorú körülményről, hogy a választmány egyik legérdemesebb tagja Kuttner Kálmán, a halászlati ügyosztály volt vezetője, ezidőszent a ravatalon fekszik. Méltatja a halászat érdekében több évtizeden át kifejtett érdemes munkásságát, felemlíti, hogy a magyar halászat talpraállításánál belső munkatársa volt azoknak a nagyoknak, akik kezdeményező munkájukkal a halászat úttörő munkásai voltak. Egész életét a magyar halászat előrevitelére áldozta, egész élete nyitott könyv előttünk, szívjósága és lebilincselő modora feledhetetlenné teszi a megboldogult emlékét. Javasolja, hogy az egyesület választmánya gyászának felállással adjon kifejezést és az elhunyt emlékét jegyzőkönyvben örökítse meg.

A szomorú bejelentésen kívül öröndetes bejelentés is van, amennyiben id. Zimmer Ferenc a közelmúltban a Baross-lánccal tüntettetett ki. Igazgató felolvassa az egyesület nevében a kitüntetéshez intézett üdvözlő sorokat és Zimmer Ferenc választmányát.

A választmány a jelentést örömmel tudomásul vette.

A napirend során

1. **Igazgató** bejelenti, hogy a külkereskedelmi hivatal értesítette az egyesületet, hogy a hal adótérítését f. évi február hó 1-től kezdődőleg német viszonylatban megszüntette. Tudomásul szolgál.

2. **Igazgató** bejelenti, hogy az egyesület nevében kérelmet adott be a kereskedelemügyi miniszter úrhoz, hogy március hó 8-án vasárnapon, az izraelita purim ünnep napján a halászlát déli 12 óráig engedélyeztessék. A kérvényre eddig válasz nem érkezett, de értesülés szerint annak kedvező elintézését az izraelita hitközség is támogatja. Tudomásul szolgál.

3. **Igazgató** bejelenti, hogy a tavaszi mezőgazdasági kiállítás során tőgazdaságaink tenyészanyagokkal részt fognak venni és versenyt tartanak. Közbenjárására az OMGE kilátásba helyezett, hogy tiszteletdíjat fog adni ugyanúgy az Országos Halászlati Egyesület, illetve a földművelésügyi minisztérium is fog egy díjat adományozni és kéri az egyesületet, hogy ez alkalomból egy díjat adományozzon. A díj megvételére egy háromtagú bizottság kiküldését hozza javaslatba, melynek tagjai lennének: vitéz Illésy Zoltán, dr Paluzsa László és ifj. Zimmer Ferenc.

A bíráló bizottság tagjait és pedig elnökeket: dr Gosztihonyi Mihály, tagokul: dr Hoffmann Ede, Nyáry János, Fischer Frigyes és dr Unger Emil egyesületi tagok megválasztását hozza javaslatba.

A választmány az igazgató bejelentését tudomásul veszi és úgy az egyesület díjának megvételére javasolt háromtagú bizottság, mint a bíráló bizottság tagjainak kijelölését jóváhagyja.

4. **dr Lukács Károly** szavá teszi azt a halászlata rendkívül káros körülményt, hogy a pamutháló behozatalát Németországból a hihetetlen magasra emelt vám miatt lehetetlenné tették. Szegeden van egy hálógyár, amely német munkavezetővel és igen csekély erővel dolgozik s úgy látszik ennek a kedvezőtlen emelték fel a vámot oly magasra, hogy a német pamutháló behozatala lehetetlenné vált. Minthogy a Németországgal való kereskedelmi kapcsolatok révén rekompenzációs üzlet során a pamutháló behozatala nem igen ütközne akadályba, kéri az egyesület elnökségének intézkedését, hogy a pamuthálónak Németországból való behozatalát megfelelő vám mellett tegye lehetővé.

A választmány elfogadva indítványtevő kérését, utasítja az igazgatót, hogy a szegedi gyár megtekintésével a kérdés megoldása iránt a választmány legközelebbi ülésén tegyen jelentést. Dr Lukács Károly az ügyre vonatkozó adatokat közölni fogja az igazgatóval.

Az Országos Halászlati Egyesület f. évi március hó 23-án, Budapesten, a Földművelésügyi Minisztérium épületében tartotta rendes évi közgyűlését a tagok nagy részvétele mellett.

Elnökölt: Tomcsányi V. Pál elnök, jegyzőkönyvvezető: Fischer Frigyes igazgató.

1. **Elnök:** Üdvözlöm az Egyesület szép számban megjelent tagjait és vendégeit s bejelentem, hogy egyrészt a f. évi március 10-ére kitűzött közgyűlés nem volt határozatképes, másrészt, hogy a mai közgyűlés alapszabályaink értelmében a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére felkérem az Egyesület igazgatóját, annak hitelesítésére pedig Paluzsa László és Corchus Zoltán tagtársakat.

Felkérem az igazgató urat évi jelentésének előterjesztésére.

2. Igazgató:

Tisztelt Közgyűlés!

A közgyűlésen évenként szentelhetünk néhány nyugodt perccet annak, hogy elmélyedjünk az elmúlt év eseményeiben, mérlegeljük a történeteket s iparkodjunk következtetést levonni a jövőre es irányelveket, célkitűzést megállapítani a kedvezőbb termelés érdekében. Minden évben azzal a kívánsággal zárjuk le ezt a rövid kis eszmefuttatást, vajha az új esztendő kedvezőbb legyen az előzőnél és vajha az a sok álmatlan éjszaka, az a sok nap-pali verejték és fáradság, mely a gazda homlokára rója az élet nehéz terheit, enyhülne már és visszatérnének azok a régi jó idők, amidőn a munkának eredménye arányban állott a munka mennyiségével és a kockázat nagyságával.

Sajnos a termelési és értékesítési válság, mely az utóbbi években váratlanul és olyan könyörtelenül tiporta le mezőgazdaságunkat, a múlt évben sem javult s bizonyos rózsaszínű szemüvegen át kell visszanéznünk, hogy a viszonyok romlását ne túlságos mértékben találjuk szembeötlőnek. Még a természet és az időjárás is összeesküdött a magyar gazda ellen.

Május elején 3—4 napig az ország legnagyobb részében 7—80-os fagy volt, ami a terményekben pótolhatatlan kárt okozott; országos csapásként követte ezt az augusztus közepéig tartó szárazság, amelyhez hasonló a múlt század hatvanas éve óta nem volt, ami főleg nagy takarmányinséget idézett elő. Ezek a csapások elevenjeig vágtak be tőgazdáink húsába, mert vízhiány és takarmányhiány együttesen terhelte az áresés folytán amúgy se nagy hasznot hozó fáradságot. Amit az árak csekély emelkedése némileg kiegyenlített volna, azt letörte ez a kettős katasztrófa, ami a termés mennyiségét és a termelés gazdaságosságát nagyon károsan befolyásolta. Pedig a mezőgazdaság jövedelmezőségével áll vagy bukik az ország. Ha a mezőgazda boldogul, akkor az ország is boldogul s az állami tényezőknek egyik legfőbb feladata a termelés akadályait elhárítani s a mezőgazda munkájának minél fokozottabb gyümölcsötzetését biztosítani, mert csak úgy képes az állam maga is megfelelni annak a töméntelen követelésnek, amelyet a modern élet, a válságokkal küzködő jelen szab elé, ha alkotó részei megfelelő teljesítő képességgel rendelkeznek. Az igazi gazdavédelem az, amely a termelés jövedelmezőségét minél jobban biztosítja.

Ez után az általánosságban tartott visszapillantás után vegyünk szemre a múlt év halászlátának történetét.

Az 1935. év első hónapjaiban az előző év termésének megmaradt részeit akadálytalanul lehetett értékesíteni. A belső fogyasztás részben az alacsony árak, részben a céltudatos propaganda folytán jelentékenyen emelkedett s így ha a kivitel nem is volt olyan mértékű, mint a néhány év előtti, a hiányokat a belső fogyasztás pótolta.

A külföldnek önellátásra törekvése s ezzel kapcsolatban a mesterségesen fokozott deviza nehézségek és a bevitelt korlátozó vámok szertelen emelése nem tudták kivitelünket annyira lerontani, hogy az előző évével szemben némi javulást ne mutasson. Minthogy termésünk egy részét feltétlenül külföldön kell értékesítenünk s ezt legmagasabb köreink is belátják, kivitelünket mindenféle kedvezményekkel mozdítják elő. A m. kir. Külkereskedelmi Hivatal, a külkereskedelmi irányító tárcaközi bizottság a legnagyobb megértéssel és jóindulattal kezelték a kereskedők és termelők kivitelre irányuló törekvéseit s ahol versenyképesek nem voltunk, adótérítéssel iparkodtak külföldi eladásainkat előmozdítani.

Németország az előző évben megállapított 3500 q kontingenst jelentősen emelte, amennyiben 5077 q-t szállítottunk ki.

Ausztria piaca barátságosan viselkedett, mert akadály nélkül engedte be halunkat, úgy hogy 4357 q-t vittünk ki a rendes 15 a. korona vám mellett.

Lengyelországba egész jelentéktelen, mintegy 400 q mennyiséget vittünk ki. Hol vannak azok a jó idők, amikor a varsói piac a legjobb vevőnk volt?

Csehország szintén mindenféle nehézséget gördített kivitelünk elé és rekompenzációs úton 371 q volt az ide irányuló forgalmunk.

Anglia feltűnő mennyiséget 1200 q-t vett fel.

S ha még megemlítjük, hogy a balti piac a külföld legtöbb piacán kapható, külföldi forgalmunkról teljes képet adtunk.

Külkereskedelmünk törekvéseinek erőteljes támogatásáért itt fejezem ki legőszintébb köszönetemet az illetékes minisztériumoknak és a Külkereskedelmi Hivatalnak.

A kivitel különösen Németország felé ez évben jövedelmezőbb lett a kedvezőbb egységárák miatt s ezért nagy érdeklődés volt a kontingens felosztása iránt. Egyesületünk választmányja sokszor foglalkozott ezzel a kérdéssel és legutoljára úgy döntött, hogy az 1930. évi VIII. 1-től kezdődő 3 év átlaga alapján javasolja a kontingens szétosztását.

Ugyancsak az Egyesület közbenjárására a Földművelésügyi Miniszter Úr 14.330/1935. sz. leiratában kilátásba helyezte, hogy a halászatot érdeklő összes kérdések eldöntése előtt az érdekképviselőket, az Egyesületet meg fogja hallgatni.

A tavaszi mezőgazdasági kiállításnak a halászati pavillon ismét nagy vonzó ereje volt. A nehéz gazdasági viszonyok miatt verseny nem volt ugyan, de az aquáriumban élénk élet volt. A kiállítás sikerét a magyar tógazdaságok r. t., gr. Eszterházy Ferenc tatai, gr. Károlyi László felgyői, a gödöllői szakiskola és a majsai uradalom tógazdasága biztosították. Kellemes feltűnést keltettek a soproni m. kir. büntető intézet és a lillafüredi tógazdaság pisztrángjai.

A Zimmer cég a Balaton kiváló halaival, Bartáné a legkülönbözőbb nyíltvízi halakkal és két óriási aldunai vizával tűnt ki. Major János cég a modern sporthorgászszerszözöket mutatta be, az Adám Miksa cég pedig a pavillon díszítését eszközölte a kiállított hálók izléses csoportosításával.

Egyesületünk tagjainak érdekében több ügyben és a legkülönbözőbb hatóságoknál járt el.

Így a városi vámom utólagos és igen egyoldalú kivétele ellen a székesfőváros polgármesteréhez több kérvényt adtunk be, sőt küldöttségileg személyes felvilágosítással iparkodtunk célunkat elérni.

A halak vasárnapi árusítása, a nagybani üzletekben a karácsonyi ünnepek előtt éjfélkor való nyitása, a vasárnapi munkaszünetnek módosítása, mind több kérelmet igényeltek és többkevesebb eredménnyel jártak.

A lillafüredi pisztrángos tógazdaság ez évben teljesen elkészült s egyrészt a Palota szálló pisztrángszükségletét fedezte, másrészt a hámorai tó és idegen vizek népesítésére nagy mennyiségű ivadékot adott le.

A nemzetközi és hazai haljelölések ez évben ismét nagy lépéssel haladtak előre. A dunamenti államok mind csatlakoztak ehhez a fontos mozgalomhoz és dr. Unger Emil buzgólkodása mellett Budapest lett ennek a szép jövőt ígérő mozgalomnak központja.

A propaganda ügyében a pontyfogyasztás érdekében 5 lapban pályázatot hirdettünk; plakát, terv, ötlet, vers, főmentelen érkezett be, amelyek között szép díjakat osztottunk szét. Az így beszerzett ötleteket fel fogjuk propagandánk élénkítésére használni.

A nemzetközi propaganda ügyében az 1935. évben két ülés is volt és pedig február 18-án Pozsonyban és szeptember hó 5-én Bécsben. Mindkét helyen alapos megvitatás tárgyát képezték a propaganda módosítai s az egész mozgalom oda irányul, hogy a nemzetközi pontypropagandát egységes formában szervezzék meg s az ennél felhasznált eszközöket, nyomtatványokat, kliséket kölcsönösen használják. A népes bizottság elhatározta, hogy ez év szeptemberében az ülést Budapesten fogja tartani.

A nemzetközi Dunakutató Bizottság a múlt év szeptember hó 4-től 6-ig szintén Bécsben tartotta ülését, melyen az egységes kutató munka részleteit állapították meg. Az ülés munkájában dr. Maucha Rezső és dr. Unger Emil, egyetemi magántanárok révén mi is élénk részt vettünk. A bizottság ez évi ülését a propaganda bizottsággal egyidejűleg szintén Budapesten fogja tartani.

Élénk figyelemmel kísértük a magyar sporthorgászok megmozdulását. Örömmel vettünk tudomást arról, hogy az egyesületek érdemes alelnökünk br. Szurmaj Sándor elnöklété alatt ülést tartottak s az erők egyesítésével különböző általános érdekű tárgyat vitattak meg.

Munkálkodásunk ismertetése után egyesületünk tagjait ért kitérítésekét idősorrendben emlitem meg:

vitéz Illésy Zoltán, egyesületünk titkára, min. osztálytanácsossá lépett elő;

Hallóssy Ferenc műszaki tanácsosi címet és jelleget kapott; *dr. Csörgy Titusz* kísérletügyi főigazgató lett;

dr. Keller Oszkár gazdasági akadémiai tanár az V. fizetés jelleget kapta;

Sárkány Miklós kereskedelemügyi min. o. tan. a min. tanácsosi címet és jelleget kapta.

Mindannyiuknak szíves jókívánságainkat fejezem ki a jól megérdemelt előléptetéshez és kitüntetéshez.

Farmos Nándor áll. fővizmester 40 évi szolgálat után 1935. év folyamán nyugdíjba vonult. Egy egész munkás élet érdeme s nemcsak előljáróinak, hanem a halászat terén dolgozó gazdák-nak igaz megbecsülése kíséri őt a jól megérdemelt pihenés idejébe, amely adja Isten minél hosszabb legyen.

Az év szomorú eseményei a következők voltak:

Hajdu István, nyug. hercegrímási jószágkormányzó, m. kir. gazdasági főtanácsos, az esztergomi halászati társulat elnöke, július hó 25-én elhunyt.

Régi lelkes halász és tógazda volt, akinek üttörő munkássága osztatlan elismerést vívott ki tógazda társai közt. Mint nyugdíjas jószágkormányzó az esztergomi halászati társulat elnöke működött s szinte utolsó lehelletéig foglalkozott kedvenc munkájával a halászáttal.

A másik csapás nagy rést ütött sorainkon s pótolhatatlan űrt hagyott maga után. *Küttner Kálmán*, egyesületünknek évtizedek alatt választmányi tagja, érdemes pénztárosa, az Országos Halászati Felügyelőségnek, a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium halászati ügyosztályának vezetője f. évi március hó 2-án reggel 7 óraker négyheti súlyos szenvedés után lehunyta jószágos szeméit. Annnyira közeli a csapás, hogy ma még meg se tudjuk mérni azt a veszteséget, amit az ő tevékeny egyéniségének eltávóváása az egyesület életében jelent; annyira elképzelhetetlen még ma az, hogy nincs itt közöttünk, aki a halászat minden eseményénél jelen volt. Érdemeit másutt méltatjuk, itt csak még azt említem meg, hogy olyan hű munkatársat, olyan lelkes vezető embert, olyan tetőtől talpig korrekt, jószágos barátot veszítettünk Benne, akithez foghatót alig fogunk találni.

Mélységes gyászsal, megilletődött szívvel hajlunk meg társaink emléke előtt és kegyeletünk soha el nem hervadó virágával borítjuk be sírhalmukat. Nyugvásuk legyen enyhe a magyar hant alatt!

Tagmozgalmunk az elmúlt év folyamán a következő volt: Belépett új tag 14, külföldi 4, kilépett 3 és 1 külföldi, meghalt 1, úgylgyo a szaporodás 13.

A rendes tagok száma 1935. év végén 214 volt, a Halászat belföldi előfizetőinek száma 61, külföldi előfizetőinek száma 23 volt.

Évi ügyirat forgalmunk 114 darab volt.

Id. Zimmer Ferenc tagtársunk által alapított jótékonyági alap ez év folyamán Hauth Gyula nagytétényi halász testvérünket segítette ki nyomorából 100 P segély adásával. Az alap jelenlegi összege 521.70 P.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Beszámolóml véget ért. Az elmúlt évben, mint általában az emberi életben, öröm és bánat váltakozott. A gazdasági helyzet szemernyit se enyhült, a világtájakon bármerre nézünk is, sötét felhők gomolyognak s ki tudja mit hoznak számunkra, mégis a gondviselesbe vetett hittel, öszszeszorított ajakkal indulunk az új év felé s ha visszapiillantva látjuk, hogy milyen borzasztó úton át jutottunk idáig, bizalommal folytatjuk tovább utunkat; amely a jobb jövő felé, egyesületünk virágzása és a halászat boldog ideje felé vezet.

Kérem jelentésem tudomásul vételét.

Elnök: Kíván valaki az igazgató jelentéséhez hozzászólni? Minthogy senki sem jelentkezett, határozatilag kimondom, hogy a közgyűlés a jelentést egyhangúlag elfogadta.

3. Felkérem az igazgató urat, hogy a választmány részéről az 1935. év folyamán felvett tagok névsorát olvassa fel.

Igazgató: Az 1935. évi közgyűlés óta a mostani közgyűlésig a választmány által felvett tagok a következők:

1. Benacsek Ferenc, tógazd. intéző, Hortobágy;
2. vitéz Boros György, urad. erdőmérnök, Somogyvár;
3. Szalkay Sándor, tógazd. segédtiszt, Pellérd;
4. Máriaffy Gábor, tógazd. segédtiszt, Pellérd;
5. Polgár Jenő, tisztviselő, Budapest;
6. Rozenberg Izidor, tisztviselő, Budapest;
7. Vizer Béla, főgépész, Budapest;
8. Wolf Mihály, főhalászmester, Iszka-szentgyörgy;
9. Erős István, halászmester, Tápiószecső;
10. Mojzes Márton, halász, Gordisa;
11. Winter Imre, tógazdasága, Kőröshegy;
12. Schubert Béla, bizományos, Siófok;
13. Schubert György, bizományos, Siófok.

Elnök: Kíván valaki a tagok felvételéhez hozzászólni?

Ha nem, úgy határozatilag kimondom, hogy a közgyűlés a felolvasottaknak tagfelvételét megerősíti.

4. *Elnök:* Felkérem dr. Maucha Rezső számvizsgáló bizottsági tag urat a vagyonkimutatás és az 1935. évi zárszámadás előterjesztésére.

dr. Maucha Rezső:

Zárszámadás az 1935. évről.

B e v é t e l:

Maradvány 1934. évről:

a) postatakarékpénztári folyószámlán	1175.44 P	
b) házipénztárban	314.13 "	1489.57 P
Tagdíjakból és előfizetési díjakból		1820.50 "
Hirdetési díjakból		375.20 "
Adományokból		408.70 "
A m. kir. Földművelésügyi Miniszter támogatása	1000.— "	
Egyéb bevétel		177.15 "

Összesen: 5271.12 P

Kiadás:

A „Halászat“ nyomdaköltsége	1300.88 P
Postaköltségek	79.86 „
Irodai költségek	100.20 „
Igazgató tiszteletdíja	600.— „
Szerkesztő „	600.— „
Pénztáros „	400.— „
Írói „	1111.44 „
Propagandára	110.20 „
Egyéb kiadás	195.32 „
Atvitel mint egyenleg:	
a) postatakarékpénztári folyószámlán	560.21 P
b) házi pénztárban	113.01 „
Összesen: 5271.12 P	

Vagyonkimutatás.

a) **Értékpapírok:**

1. 3 darab 2000 K. n. é. 41/20-os Mát. záloglevél	
2. 3 „ 1000 „ „ „	
3. 1 „ 1000 „ „ „	
4. 2 „ 200 „ „ „	
5. 3 „ 200 „ „ „	
6. 2600 „ 60/0-os hadikölcsönkötvény (zárolt)	
7. 4000 „ „ „ (III.)	
8. 1400 „ „ „ (V.)	

b) **Készpénzben:**

Postatakarékpénztári folyószámlán	560 P 21 f
Házi pénztárban	113 „ 01 „
Összesen: 673 P 22 f	

Kíván valaki hozzászólni?

Ha nem, úgy határozatilag kimondom, hogy a közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését egyhangúlag tudomásul vette és a pénztárosnak a felmentvényt megadta.

5. **Elnök:** Felkérem Németh Endre pénztáros urat, hogy az 1935. évi költségelőirányzatot terjessze elő.

Németh Endre:

Kölségelőirányzat 1936. évre.

Kiadás:

A „Halászat“ nyomdaköltségei	2000.— P
Postaköltségek	150.— „
Irodai költségek	100.— „
Igazgató tiszteletdíja	600.— „
Szerkesztő „	600.— „
Pénztáros „	400.— „
Írói tiszteletdíjak	1200.— „
Előre nem látottakra	350.— „
Összesen: 5400.— P	

Bevételei:

Maradvány 1935. évről	673.22 P
Tagdíjak és előfizetési díjak	2500.— „
A m. kir. földműv. min. támogatása	1000.— „
Hirdetések	500.— „
Adományok	600.— „
Egyéb	126.78 „
Összesen: 5400.— P	

Elnök: Kíván valaki a költségelőirányzathoz hozzászólni? Ha senki, határozatilag kimondom, hogy a közgyűlés a költségelőirányzatot egyhangúlag tudomásul vette.

6. **Elnök:** A tisztikarnak, választmánynak és a számvizsgáló bizottságnak három évi mandátuma lejárt s ezért felkérem dr. Goszthony Mihály tagtárs urat, hogy a korelnöki székét foglalja el és a választás iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Dr. Goszthony Mihály elfoglalva az elnöki széket kijelenti, hogy a választásra vonatkozólag az egyesület választmányának egyhangú javaslata van.

Ifj. Goszthony Mihály szót kérve felolvassa az egyesület választmányának következő javaslatát, hogy az egyesület tisztikara a következő legyen:

Elnök: Tomcsányi V. Pál, ny. miniszter.

Alelnök: 1. Répássy Miklós, ny. államtitkár,

2. v. br. Szurmay Sándor, gyalogsági tábornok.

Választmányi tagok:

1. Antalffy György, hal. egy. igazgató.
2. v. dr. Baskay Gyula, urad. jószágfelügyelő.
3. Pataky-Bekscsics Tibor, igazgató.
4. br. Biedermann Imre, orsz. képvis., földbirtokos.
5. Corchus Dezső, tógazda.
6. Corchus Zoltán, tógazda.
7. dr. Csörgey Títusz, m. kir. madárt. int. főigazgató.

8. gr. Festetich Sándor, orsz. képvis., nagybirtokos.

9. dr. Goszthony Mihály, földbirtokos.

10. Hirsch Géza, vezérigazgató.

11. dr. Hoffmann Ede, földbirtokos.

12. dr. Igmándy Aladár, földbirtokos.

13. dr. Iklódy-Szabó János, földbirtokos.

14. dr. Isgum Ádám, halászbérlő.

15. Kováts Miklós, tógazd. intéző, Tata.

16. dr. Kovács Vilmos, ügyvéd.

17. Márffy Elemér, földbirtokos.

18. dr. Lukács Károly, igazgató.

19. dr. Maucha Rezső, a halélettani állomás vezetője.

20. ifj. Meszlenyi Pál, földbirtokos.

21. Nyáry János, tógazd. intéző, Szeged.

22. dr. Paluzsa László, igazgató.

23. Purgly Pál, elnök vezérigazgató.

24. dr. Raskó Pál, igazgató.

25. Ribíánszky József, tisztartó, Felsőireg.

26. dr. Schulmann Emil, igazgató.

27. Somssich Miklós, földbirtokos, Somogyárd.

28. dr. Unger Emil, főadjunktus.

29. Zimmer Ferenc, keresk. főtanácsos.

30. ifj. Zimmer Ferenc, hal. r. t. igazgató.

Számvizsgáló bizottság:

Lindmayer Antal, állomásvezető.

Walleshausen Jenő, főintéző.

Heincz Pál, műsz. tan., igazgató.

A közgyűlés közfelkiáltással egyhangúan megválasztotta a felolvasottakat.

Elnök maga és tisztviselőtársai nevében hálásan köszöni az egyesület egyhangú bizalmát és úgy véli, hogy az eddigi működés alapján nem kell programot adni, hanem bejelenti, hogy mint eddig is legjobb tudása szerint fogja vezetni az egyesület ügyeit.

7. **Elnök** bejelenti, hogy alapszabályszerű időben két indítvány érkezett be. Felkéri az igazgatót, hogy azokat ismertesse.

Igazgató: I. Zimmer Ferenc indítványa lényegileg a következő: „Minden vitán felül áll, hogy a magyar haltermés forgalombahozatalához nincsen szükség semmiféle értékesítő szervre, avagy külföldi kereskedőre, elvégi azt a magyar, csak módot kell neki arra adni.

El kell háritani mindazokat a nehézségeket, amelyek a kereskedelmet tevékenységében megakadályozzák és meg kell találni a célra vezető értékesítéshez szükséges egészséges alapot.

Régi panasz a magyar halkereskedelemnek, hogy nem tudja mennyi az ország haltermése és így nem tudja, mennyi halat kell eladnia.

Minden pontytermelő országban megállapították, mennyit kell keresnie a nagy- és kiskereskedőnek, csak mi nem tudjuk ezt keresztülvinni. Még mindég kísért a betörőponty és grasszál a hálaló és az árrombolás. Egyik legnagyobb sérelme a magyar halkereskedelemnek, hogy a kivitelből majdnem ki van zárva.

Ezeket a visszás állapotokat igyekeznünk kell megszüntetni, miért is tiszteletteljesen kérem a Közgyűlést, utasítsa a választmányt, hogy ezekkel a kérdésekkel mielőbb tüzetesen foglalkozzon.

A közgyűlés az indítvány tárgyalását az egyesület választmányára elé utalja.

II. Heincz Frigyes, halászmester indítványa a következő:

1. a nyomó háló (tapogató) törvényesen eltiltandó,

2. a halivadék kihelyezésének fontossága,

3. a halászati tilalom felfüggesztése.

Indítványtevő bejelentette, hogy elháríthatatlan akadályoztatása miatt a közgyűlésen nem tud megjelenni, ezért indítványát fia fogja előszóval megindokolni.

A közgyűlés a 3 részre osztható indítványt külön-külön vette tárgyalás alá és megállapította, hogy

1. a tapogató használata tekintetében a vélemények annyira elágazók, hogy a kérdés a választmány elé utalandó tanulmányozás végett.

2. Az ivadék kihelyezések tekintetében az igazgató azt a felvilágosítást adja, hogy a vízfolyások mentén ivadékevelő telepek vannak építés és tervezés alatt, s ha ezek a helyszínén termelt ivadékokat behelyezik az anyavízbe, a halállományt mindezenre igen előnyösen fogja befolyásolni. A felvilágosítás után a közgyűlés a nyílt vizeknek az ivadékkal való népesítését igen fontosnak mondva ki, külön intézkedést nem lát szükségesnek.

3. A halászati tilalom elengedését, vagy legalább megrövidítését kéri indítványtevő azzal az érveléssel, hogy az ivás megzavarásának ellenértéke fejében a bérlők ivadék kihelyezését vállalják, másrészt a mult év fagykára és aszályos volta indokoltá teszi a tilalom enyhítését.

Igazgató kijelenti, hogy a tilalom kérdése ez évben még nem került tárgyalás alá, de részéről mindenestre javaslatba hozza a méltánylandó körülmények figyelembe vételét és reméli, hogy a felettes hatóság a tilalmi időt legalább is enyhíteni fogja.

A közgyűlés a felvilágosítás alapján az indítvány további tárgyalását nem kívánja.

Elnök miután már senki sem jelentkezett szólásra, a közgyűlést berekesztette.

Az Országos Halászlati Egyesület választmánya f. évi március hó 23-án ülést tartott, melyen Tomcsányi Vilmos Pál elnökle alatt jelen voltak: Répássy Miklós és vitéz báró Szurmay Sándor alelnökök, Antalffy György, Pataky-Bekscics Tibor, Corchus Zoltán, dr. Goszthony Mihály, dr. Hoffmann Ede, Igmándy Aladár, dr. Isgum Ádám, dr. Paluzsa László, dr. Lukács Károly, dr. Schulmann Emil, dr. Unger Emil választmányi tagok, Fischer Frigyes igazgató, vitéz Illésy Zoltán titkár és Németh Endre pénztáros.

Távollétüket kimentették: Hirsch Géza, dr. Iklódy Szabó János, dr. Kovács Vilmos, Purgly Pál, Stieber Antal és ifj. Zimmer Ferenc.

Elnök üdvözlí a megjelent választmányi tagokat, az ülést megnyitja és felkéri az igazgatót a tárgysorozat ismertetésére.

1. *Igazgató* bejelenti, hogy a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 6581/1. szám alatt értesítette az Egyesületet, hogy abbéli kérelmét, hogy a halászlátást a folyó év március hó 8-ára eső vasárnapon az izraelita purim ünnep alkalmából déli 12 óráig engedélyezze, teljesíthetőnek nem találta.

Tudomásul szolgál.

A második bejelentés a székesfőváros polgármesteréhez intézett kérvény volt, melyben az Egyesület a mezőgazdasági kiállításra érkező élőhal küldeményeknek a fogyasztási adó lerovása alól való felmentését kérte. Ez ügyben az Egyesület küldöttségileg is eljár az illetékes Zielinszky tanácsjegyző úrnál és a kérelem teljesítését kieszközölte.

Tudomásul szolgál.

2. A legutóbbi választmányi ülés óta az egyesületbe tagul jelentkeztek: Winter Imre főgazdasága Köröshegy, Schubert Béla halkereskedő Siófok, Schubert György halkereskedő Siófok.

A választmány a jelentkezőket a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében tagul felveszi.

3. A közgyűlésre két írásbeli indítvány érkezett be és pedig id. Zimmer Ferenc és Heincz Frigyes részéről.

Zimmer indítványa a haltermelésben és értékesítésben mutatózó visszás állapotok megszüntetésére irányul és kéri, hogy a közgyűlés indítványát tüzetes tárgyalás végett a választmányhoz utasítsa.

Heincz Frigyes indítványa a nyomóhálónak törvényesen való eltiltását, a halivadék kihelyezésének fontosságát és a halászati tilalom felfüggesztését kívánja a közgyűléssel megtárgyaltatni.

A választmány mindkét indítványt tárgyalás végett a közgyűlés elé utalja.

Dr. Lukács Károly választmányi tag rámutat annak fontosságára, hogy az Egyesületnek minél több tagja legyen, mert akkor sokkal jobban tudja tagjainak érdekeit képviselni. Nem tudja, hogy a vidéki halkereskedők az Egyesületbe be vannak-e szervezve s ezért ajánlja, hogy minél szélesebb propaganda fejtsék ki a végből, hogy mentől többen lépjenek be tagul az Egyesületbe.

A választmány az indítványt igen életrevalónak tartja és kéri a választmány összes tagjait, hogy saját hatáskörükben is kövessenek el mindent, hogy az Egyesület taglétszáma minél jobban szaporodjék.

A Balatoni Halászlati Társulat f. évi március hó 20-án Budapesten a Tiszviselő kaszinó helyiségében tartotta választmányi ülését és évi rendes közgyűlését.

Napirend előtt az egész közgyűlés nevében v. Pallaghy Dezső, ny. tábornok meleg szavakkal emlékezett meg Inkey Pál báró elnök 25 éves, dr. Lénárd János alelnök 15 éves és Bariss Gyula igazgató 35 éves jubileumáról. Meltatta a nevezetteknek kiváló érdemeit, a társulat érdekében kifejtett tevékenységüket és hálás köszönetet mondott az egész közgyűlés nevében azzal az indítvánnyal, hogy nevezettek érdemei a jegyzőkönyvben örökíttessenek meg.

Báró Inkey Pál elnök megköszönte a szíves megemlékezést és megemlítette, hogy ők csak kötelességüket teljesítették, amikor a társulat ügyeit teljes tudásukkal és erejükkel felkarolták. Javasolja a közgyűlésnek, hogy Bariss Gyula eddigi tiszteletdíját érdemeinek elismeréséül évi 1800 pengőről 2400 pengőre emelje fel a közgyűlés. Az indítványt egyhangúan elfogadták.

A közgyűlés az igazgató jelentését, mely a Balaton mederterületének telekkönyvi hiányairól s ezzel kapcsolatban a vitéz halászlati jogtulajdonokról, egyes kisbalatoni területeknek a bérletből való kikapcsolásáról, a Balaton mesterséges behalásztásáról,

a parti sporthorgászatról és a bérlő részvénytársaság működéséről szól, tudomásul vette.

Az 1935. évi zárszámadást 60.020 P 44 fill. előirányzattal és 60.026 P 32 fillér tényleges kiadással a közgyűlés megállapította. Ugyanúgy elfogadta az 1936. évi költségelőirányzatot 68.858 P bevétellel és 67.974 P 58 fillér kiadással.

A tisztikar további 3 évre újból megválasztott, a választmányba a kilépő dr. Mészáros Károly helyett a közalapítvány részéről dr. Stolpa József miniszteri tanácsos küldetett ki.

Dr. Moldoványi Jenő választmányi tag ismertette a Balaton tulajdonjogában legújabbban beállott vitéz helyzetet és felkérte a közgyűlés tagjait, hogy a balatoni halászlati tulajdonjogára vonatkozó bírói döntéseket a környékükön levő járásbíróknál keressék fel és egyáltalán minden olyan döntést ami erre vonatkozik vele közöljenek, hogy annak alapján a Balaton tulajdonjogának kérdését megfelelően rendezni lehessen.

A Miskolcvidéki-sajóvízi Halászlati Társulat f. évi március hó 12-én tartotta közgyűlését, melynek egyedüli tárgya néhai gróf Haller József halálával megüresedett elnöki és lemondás folytán megüresült alelnöki szék betöltése volt. A díszes keretek közt megtartott közgyűlés a társulat elnökéül Lukács Béla főispánt, alelnökéül gr. Haller Istvánt választotta meg. Megválasztása alkalmából a közgyűlés Budapesten időző elnökét táviratilag üdvözölte. Gróf Haller István magasszárnyalású beszédben vette át és köszönte meg megbízatását.

A Marosvízi Halászlati Társulat f. évi március hó 30-án Makón tartotta rendes évi közgyűlését, melyen Kocsis István alelnök elnökölt.

A közgyűlés Ringenbach Gyula társulati igazgató évi jelentésének meghallgatása után az 1935. évi zárszámadást 3854 41 P bevétel és 2.011 20 P kiadással elfogadta és az 1936. évi költségvetést 3153 31 P bevétel és 2195 P kiadással irányozta elő.

A társulat vezetőségének nagy gondját képezi egy halívó és ivadéknevelő tó létesítése, melyhez azonban a megfelelő és alkalmas helyet még nem találta meg.

A Pereszugi Halászlati Társulat évi rendes közgyűlését f. évi március hó 31-én tartotta meg Szarvason. A közgyűlésen Epstein Géza elnökölt.

A részletes és mindenre kiterjedő figyelemmel összeállított elnöki jelentés beszámol az utóbbi időben erősen visszaesett halfogási eredményről és a 9 km. hosszú halívó és ivadéktelep munkálatainak befejezéséről.

Remélhető, hogy a halállomány további sajnálatos csökkenése az elkészült halívó és ivadéknevelő telep üzembehelyezésével rövidesen megállítható lesz.

Az 1935. évi zárszámadást a közgyűlés 900 80 P bevétel és 572 80 P kiadással hagyta helyben, míg az 1936. évi költségvetést 828 12 P bevétel és 479 94 P kiadással irányozta elő.

IRODALOM — KÖNYVISMERTETÉS.

Sporthorgász. — Szerkeszti Székely-Körmöczy Sándor Budapest VI., Király utca 8. Megjelenik minden hó 1-én. A régebbi „Sporthorgász” e kitűnő szaklap megszűnése nagy ürt hagyott maga után, melyet március hó elsején ez a gyönyörű kiállításban és kitűnő szerkesztésben megjelent új horgász szaklap immár teljesen betölt, nagy öröme és hasznára az erősen fejlődő hazai sporthalászatnak, de nekünk is mindnyájunknak, akik a hazai halászat ügyeit minden vonatkozásban szívünkön viseljük.

A szerkesztő a hazai sporthalászatnak egyik legkiválóbb és legagilisebb tagja, aki főleg a Szabó Gusztáv dr. egyetemi ny. r. tanár elnökle alatt álló Balatoni Sporthorgász Társaság kebelében működik.

A lap első számában Winckler István kereskedelem és közlekedésügyi miniszter nyilatkozik a magyar horgászó sport jövőjéről, vitéz Szurmay Sándor báró írta a beköszöntőt, Fischer Frigyes miniszteri tanácsos, Kovács házy Vilmos fővárosi tanácsnok, Entz Géza egyetemi ny. r. tanár, Antos Zoltán, és mások írtak igen érdekes cikkeket. Az áprilisi szám dr. József Ferenc kir. hercegtől közöl érdekes nyilatkozatot, majd Zilahy Dezső írt a horgászás és az idegenforgalom kapcsolatáról, Heincz Pál pedig a soroksári Dunaágot ismerteti. Ebben a számban a „Halászlát” szerkesztője tollából is megkezdődött egy cikk „Együtt működésünk sporthorgászainkkal” címmel, és kivonatossan megjelent Behyna Miklósnak „Hogyan lát a hal” c. igen érdekes előadása, melyet a Balatoni Sporthorgász Társaság közgyűléssel kapcsolatban tartott f. é. március hó 20-án. A fiatal testvérlepet melegen ajánljuk minden sporthorgász figyelmébe és a magunk részéről őszinte testvéri szeretettel üdvözöljük minden íróját és olvasóját, sok szerencsét kívánva a szép és hézagpótló vállalkozáshoz.

Dr. U. E.

UJDONSÁGOK—VEGYESEK.

A halászati csoport az 1936. évi országos mezőgazdasági kiállításon. A kiállítás az idén díjazással volt egybekötve és résztvett azon 12 tógazdaság, olyan kiváló pontyanyagot mutatva be, amely az eddigi éveket messze felülmúlta.

Versenyen kívül állította ki Corchus Dezső és Zoltán külön a bemutató céljaira készült háromrekeszes aquariumában a biharugrai hírneves haltenyészetének pikkelyes-, tükrös- és bőrponty fajtáit espedig 1, 2 és 3 nyaras fejlettségi fokokban. Az aquariumot a rákosi kertészetükből származó óriási és gyönyörű színű szegfűk díszítették értékes vázákban.

A díjazásra beérkezett tógazdasági pontyokat a következő öttagú bizottság bírálta el: id. Goszthony Mihály elnök, Fischer Frigyes, dr. Unger Emil, dr. Hoffmann Ede és Nyáry János.

A m. kir. földművelésügyi miniszter tiszteletdíját a Magyar Tógazdaságok R. T. budapesti cég nyerte, amely a hortobágyi és varaszlói tógazdaságából mutatott be különböző évjáratú, rendkívül jól fejlett és nemes formájú pontyokat. A pontyokon kívül igen szép süllőt „hortobágyi fogas” néven és 20 kg-os anyaharcát, harcsaivadékat is állított ki a r. t.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tiszteletdíját gr. Eszterházy Ferenc hitb. uradalmának tatai tógazdasága nyerte szintén kiváló pontyaival, amelyekből 1, 2 és 3 nyaras példányokat mutatott be espedig etetés nélkül és etetéssel nevelteket. Ezekon kívül szépen fejlett anyákat is állított ki.

Az Országos Halászati Egyesület tiszteletdíját a Magyar Német Mezőgazdasági R. T. mesztgyői tógazdaságának ítélte a bíráló bizottság, amely tógazdaság kiváló formájú és fejlettségű 1, 2, 3 és 4 nyaras, tükrös- és bőrpontyokat állított ki.

Díszoklevelet nyert gr. Károlyi László felgyői tógazdasága 1, 2, 3 éves tükrös- és pikkelyespontyaival, továbbá dr. Karczag József baracsi (idamajori) tógazdasága, amely egy és két éves gyorsnövésű, hosszán ívelt pontyokat mutatott be.

Elismerő oklevelet kapott a Gödöllői M. Kir. Baromfitenyésztő Kísérleti Tangazdaság (pontyanyák és ivadék), a Majsai Béruradalom Tógazdasága 1 és 3 nyaras tükrös-, pikkelyes- és anyapontyaival, végül Illik Viktor, aki gödi tógazdaságából 2, 3 és 4 nyaras pontyokat és 4 éves csomokat állított ki, egy aquariumban pedig bemutatta a dunai halászatból származó halakat: kecsge, harcsa, csuka, ön, cévér, domolykó, jász és menyhal. A nyíltvízi halászatához tartozó összes halászszerzőmó és egy halászbárka miniatűr modelljeit is ő állította ki. Ugyancsak elismerő oklevelet nyert a Velencei Tavi Halászat, amelynek bérlői özv. Mayer Kálmán és Tóth Kálmán egyik aquariumban a tó állományához tartozó kárászt, csukát, harcát és hosszúkás vadpontyot, a második aquariumban a mesterséges népesítéssel kapcsolatban behelyezett nemes tükrös-ponty fejlett példányait mutaták be.

A Zimmer Ferenc Halkereskedelmi R. T. halai a pavillon közepén álló asztalon voltak espedig a balatoni halászatból származó hírneves balatoni fogások igen izléses csoportosításban, továbbá egy 63 kg-os hatalmas viza, amelyet a kiállítás előtti napon fogtak a dunapataji halászok, végül egy 50 kg-os harcsa és többféle tengerihalak is.

Major János Rákóczi-út 59. sz. alatti vaskereskedése a bejárat mellett a modern horgászat összes felszerelési tárgyait mutatta be igen tetszetős összeállításban.

Adam Miksa cég (Budapest, Ferenc József-rakpart 6—7) a pavillon belsejében és a bejáratí részén feltűnő csinnal helyezte el hálóanyagait és halászati eszközeit.

A pavillon belső oldalának egy részén a Magyar Tógazdaságok R. T. a tógazdaságra káros víziállatok (vidra, pézsmapocok, halászsas, gém, siraly stb.) kitömött példányait állította ki, egy részén pedig az Országos Halászati Felügyelőség mutatott be modellekben a nyíltvízi halászatnál használatos szerzőmókat, azután tógazdasági építmények mintarajzait és halastavak terveit.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása alkalmával Fischer Frigyes miniszteri tanácsos, az Országos Halászati Felügyelőség vezetője fogadta a Kormányzó Úr Öföméltségét és a Föméltségű Asszonyt, akik Darányi Kálmán m. kir. földművelésügyi miniszter, az OMGE és a földművelésügyi minisztérium főtisztviselői kíséretében nagy érdeklődéssel nézték meg a szép és jó benyomást tevő halászati anyagot.

Halásznapi. Mult havi számunkban már említettük, hogy az Országos Halászati Egyesület a tagok körében megnyilvánult óhajnak megfelelően halásznapi rendezését vette tervbe. Szó volt arról is, hogy ezt a halásznapot a májusi budapesti nemzetközi vásár alkalmával tartanánk meg, hogy a tagok a kedvezményes vasúti utazást igénybe vehessék. A halásznapi előkészítése és programjának megállapítása végett az Egyesület bizottságot küldött ki, mely Fischer Frigyes miniszteri tanácsos igazgató elnökléte

alatt f. é. március hó 31-én ülést tartott. Ez ülésen Corchus Zoltán indítványára a halásznapi megrendezését augusztus hó második felében, a Szent István ünnep hetére (18 és 19-ére) állapította meg a bizottság, azért, mert a májusi halásznapot az Egyesület közgyűlésétől csak rövid idő választaná el, a Szent István-hét pedig viszont szintén alkalmat ad kedvezményes utazásra és sokkal megfelelőbbnek látszik minden tekintetben. Ezután a halásznapi programjának megbeszélése következett. Az egybehangzó vélemények szerint a halásznapi elsősorban az előzetesen megállapítandó tárgysorozat kerül megvitatásra, s csak ezután lehet majd esetleg tárgysorozatban fel nem vett kérdésekről is tárgyalni.

A bizottság elsősorban tárgyalandónak véli a halászképzés ügyét és a halászsásnak, mint mesterségnek rendezését.

Dr. Unger Emil ismételen hangsúlyozta a hivatásos halászsok, mesterek és legények névsora és személyi adatai országos összeírásának szükségességét.

Következő ülésben lesz majd a halásznapi végleges programja megállapítva, melyet lapunkban közölni fogunk. A bizottság tagjai Fischer Frigyes elnökléte alatt Corchus Zoltán, vitéz Illésy Zoltán, Paluzsa László dr., Unger Emil dr. és ifj. Zimmer Ferenc.

Tiszai halászati jog bérbeadási hirdetmény.

A Vásárosnamény-csapi tiszai halászati társulat a kötelékébe tartozó, Vásárosnamény-csapi, 3 szakaszra osztott, élő Tisza halászati jogát 1936. június 1-én kezdődő 6 egymásután következő évre

Vásárosnaményban a Vadászotthon helyiségében 1936. május hó 23-án délelőtt 1/2 10 órakor megtartandó zárt ajánlat útján bérbe fogja adni.

A bérbeadási feltételek Tiszaszalkán a társulat titkáránál, Vásárosnamény és Mándok községekben a községi előljáróságoknál megtekinthetők.

Vásárosnamény, 1936. április 6-án.

Tamás Aladár s. k.
társulat titkára.

dr. Tomcsányi V. Pál s. k.
társulat elnöke.

A parti ingatlan megszerzésével együtt jár a meder középvonaláig terjedő mederterület tulajdonjoga és ezzel a halászati jog is. A kir. Kúria 1935. május 28.-án P. v. 6088/934/19 sz. alatt hozott ítéletet a kincstár és B. fonyódi birtokos közötti perben.

A kir. kincstár a fonyódi kikötő céljaira évtizedek előtt kisajátított egy 3/5 kat. holdnyi parti területet. A kisajátított parti részhez tartozó és a Balaton középvonaláig terjedő mintegy 116 holdnyi területre megegyezés történt hogy azon a kincstár a halászati jogot nem gyakorolja. Időközben a sporthorgászat nagy mértékben terjedt s a parti birtokosok horgászejegyeket adtak el ott is, ahol a mély vízbe benyúló mólók a horgászásra alkalmasak voltak. A kincstár halászati jogának elismerése iránt indított perben hozta a Kúria azon döntést, hogy a megszerzett parti terület szélességének megfelelő, s a Balaton középvonaláig terjedő terület a kincstár kizárólagos tulajdonát képezi, s azon a halászati jog a kincstárt illeti meg. A halászati törvény 3 §-a itt nem alkalmazható. Mivel azonban a kisajátítás folyamán a további tulajdonos nem kapott kártalanítást a Balaton közepéig terjedő vízterületért és annak halászati jogáért, az ítélet a kincstárt a folytatólagos eljárás során meghatározandó kártérítés fizetésére is kötelezi.

25 kg-os pontyot fogtak a Tiszában. A „Halászat” f. évi január 15-iki száma hírt adott arról a három nagyobb pontyról melyeket mult évben a Duna Budapest feletti halászerületein fogtak. — A fővárosi napilapok hasábjain most március elején jelent meg az alábbi hír, hogy „Eözöki Sándor szolnoki halászmester

egy 25 kilós pontyot fogott Szolnoknál a Tiszából. Szakértők azt mondják, hogy ilyen hatalmas pontyot csak minden 50 évben sikerül fogni. A Hír nem emlékszik meg arról, hogy az illető halászmester ezt a nagy pontyot milyen hálóval fogta. — Körülbelül öt évvel ezelőtt az újpest-esztergomi vasúti híd közelében a Dunán egy kishalász csigás emelő hálóval egy 18 kg-os pontyot fogott.

B.

Pézsmapocok a soroksári Dunaágban. A halászok egy új kereseti forrásra tettek szert a nagyon elszaporodott állat fogásával és a téli prém értékesítésével. A fogásra drótból készült varsákat alkalmaznak. A part mentén kora reggel megfigyelve a pézsmatanya víz alatti nyílását erre helyezik rá a 30 cm átmérőjű s kb. 1 méter hosszú szárnynélküli varsát. Ősszel pedig nagyobb méretű szárnyas varsát alkalmaznak azon helyeken ahol a pézsmapocok a vizinövényzetből álló téli tanyáját készíti. Egy ilyen varsában néha 5—6 pockot is találtak.

Egyik halászbérlő 11 kilométer hosszú szakaszán ősz óta mintegy 2300 darabot fogott, s mostmár többszáz varsával dolgozik. A megfelelően kezelt bőrért két pengő körüli árat fizetnek a szücsök.

I.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-től nyert értesítés szerint március hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty...	nagy	1:50—1:80	P
	közép	1:30—	"
	kicsi	1.10—	"
Édesvízi jegeltponty ...		0:80—1:40	"
Balatoni fogassüllő	I. oszt.	4:00—5:00	"
	II. "	3:50—	"
	III. "	2:70—	"
	IV. "	2:50—	"
Dunai süllő...	I. oszt.	5:00—	"
	II. "	3:50—4:50	"
	III. "	2:60—2:80	"
	IV. "	2:50—2:60	"
Harcsa élő...	nagy	3:40—3:60	"
	közép	2:80—3:20	"
	kicsi	2:40—2:60	"
Compó...		1:00—	"
Márna ...		0:80—1:30	"
Kárász ...		1:00—	"
Ön ...		0:80—1:20	"
Balatoni keszeg ...		0:35—	"
Fehérhal ...		0:45—0:70	"

Forgalom vontatott, irányzat lanyha.

A lap kiadásáért felelős: **Dr Unger Emil.**

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ R.-T.

HALNAGYKERESKEDÉS BUDAPEST

Telep és iroda: Elárúsítóhely: IX., Csarnok tér 5. IX., Közp. vásárcsarnok.
Központi iroda: V., József tér. 8. T.: Aut. 809-22.
TELEFÓNSZÁM: NAPPAL: ÉJJEL: SZÁLL. OSZT.: AUT. 856-36 AUT. 573-26. AUT. 687-16.
LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r. t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllő-ikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R.-T.

BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8.

TELEFÓN: AUTOMATA 809—22. SZ.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre

nemestörzsű egy és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ivadékat és fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Órs puszta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogy-szentmiklós, Szabadbattyán, Tápiószecső, Tüsképusztáról és Varászlóról.

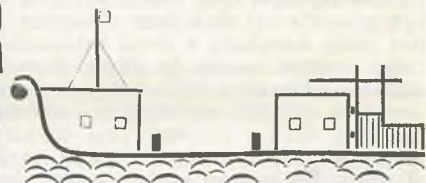
BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

IRODA: AUT. 850 71
TELEFÓN:
ÜZLET: AUT. 853-84

Budapest, IX. ker.
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

ZIMMER FERENC

Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő és jegelthalat.

Központi telep: IX., Gönczy Pál u. 4. T.: 85-4-48.

Fióközletek: IX., Központi vásárcs. T.: 85-4-48.

V., gr. Tisza István u. 10. T.: 81-6-79.

VII., Garay téri vásárcs. T.: 30-4-48.

Iroda: VIII., Horánszky utca 19. T.: 35-3-39.

Budapest.

ALÁSZ-HÁLÓ

puha inslég és kötél, hálófonal, parafa-alatt-ság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
RT.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6-7. T.: Aut. 843-10.

..... A Ferenc József híd és Erzsébethíd között

Fióközlet: VII., Thököly út 16. szám. T.: József 361-71.

..... A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt